

SLOVENSKI NAROD.

uhaja vsak dan sveder, imajo nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za osnala plačuje se od četristopne peti-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Thun v Ljubljani.

II.

V glavnem jedru ostanejo sklepi Ljubljanskega mestnega sveta nespremenjeni in baron Hein, da bi potolažil „razburjeno“ nemško mnenje po daljnji Avstriji, preklical je rečij, ki same na sebi nimajo toliko pomena. Kakor hitro imamo slovenske glavne napise, je opravičeno pričakovati, da se v teku jednega leta ali morda še prej tudi hišne tablice prekrste jedna za drugo. To pride samo od sebe, tega tudi ordonanca gospoda pl. Heina preprečila ne bode!

Ali v zvezi temu, da ostane najvažnejši sklep v veljavi, in v zvezi temu, da se ukaz gospoda deželnega predsednika nikakor ne odlikuje s tisto trdostjo, da ne rečemo osornostjo, s katero se odlikujejo sorodni dopisi cesarskega namestnika v Pragi — imela bode Ljubljanska občina vestno in resno preudariti, ali se ji je udati gospodu deželnega predsednika zahtevi ali se pa poslužiti vseh pravnih pripomočkov, koji so ji dani proti ukazu z dné 27. junija t. l.?

Po našem mnenju je občina Ljubljanska v obrambo svojih pravic zavezana, da se posluži vseh postavnih pripomočkov proti najnovejši zahtevi našega deželnega predsednika.

Ni dvojbe, da pristaja občini cestna in prometna policija v mestu Ljubljanskem.

Pojmi na tem polju pa so se od tedaj, ko je namestnik Thun s pomočjo policije in z vladnim pritiskom postavil se pred Praške Nemce, tako zmedli, da grozi nastati kaos, kakor ga do sedaj v nikakoli civilizovani državi še nismo doživeli!

Če bo šlo tako naprej, potem se bode lahko vsak meščanček šalil z mestne občine, kakor se je to že v Pragi zgodilo in kakor se bode to zgodilo tudi v Ljubljani, če bode ostalo pri načelu, koje zastopa baron Hein v svojem najnovejšem dekretu. To načelo opira se na zakon z dné 29. marca 1869, št. 67 drž. zak., torej na zakon, ki se peča z ljudskim štetjem. Kratko rečeno, naš gospod deželni predsednik je mnenja, da je občina jedino le opravičena gledati na to, da pribije vsak hišnik na svoje poslopje tablico, kjer se nahaja številka dotičnega poslopja. Nikakor pa ni občina opravičena, da bi smela posamezne hišnike siliti, da naj na omenjenih tablicah

tudi kak napis napravijo. To mnenje pa je napačno, vsaj tukaj v Ljubljani.

Gospod pl. Hein daje lastnikom hiš popolno svobodo, da napravijo po svoji volji napis, kakor se jim zljubi, ali pa, da pribijejo tablice z golimi številkami. Ker ni dvojbe, da bode v Ljubljani, ko bode jedenkrat vpeljani čisto slovenski javni napisi, ogromna večina hišnikov privolila, da se smejo na hišah pribiti tablice s čistimi slovenskimi napisi, imeli bomo obilo hiš s hišnimi številkami in s slovenskimi napisi. Ker bode dalje občina v skrajni sili se istotako poprijela baron Heinovega načela, bomo imeli tudi hiše s tablicami brez vsacega napisa. Dalje je neobhodno potrebno, kar gospod deželni predsednik sam naglašja, da se imena nekaterim ulicam spremené. Po teh ulicah imeli bomo zopet hišne tablice z dvojezičnimi napisi, ki bodo pri vsem tem še napačni ter bodo le promet slepili. Konečno tudi ni izključeno, da si bode, ugrabivši se v dekret gospoda barona Heina, ta ali oni nemški fanatik mislil, čemu naj imam na svoji hiši napis „Prešernov trg“, „Erjavčeve ulice“ itd. Postavil se bode torej na stališče, da so mu napisi na hišnih tablicah v prosto voljo dani, ter bode na svojo tablico pustil zapisati „Götheplatz“, „Schmeykalgasse“ itd. Občina ne bode mogla kaj takega zabraniti, ker bi baron Hein dotični sklep zopet razveljavil.

To pa bode prava zmešujava nad zmešnjavo, in sila se bi morala delati zakonu z dné 29. marca 1869, ko bi se občini pri taci razmerah ne podelila pravica v zvezi s § 8. tega zakona, da sme določiti v dosegu jednakosti, kaki napisi so napravljati na hišnih tablicah. Ta pravica se Ljubljanski občini ne more in ne sme odreči in v prvi vrsti zategadelj ne, ker se je že takrat, ko so se nove hišne tablice prvič vpeljele, sprejela navada, da so se napravile z napisi. Ta navada je v interesu prometa le hvale vredna in v istini bi bilo žalostno, če bi občina ne imela toliko moči, prisiliti hišnike, da so ji pokorni, in doseči, da se po celem mestu vpeljejo jednake hišne tablice. To je najmanjša moč, koju mora občina imeti in da se ji ta moč ohrani, ima se pritožiti do ministra in potem do upravnega sodišča. Upamo, da se bode tako tudi zgodilo! O drugem prihodnjé.

Belokranjska železnica.

V poslanski zbornici je posl. gosp. prof. Fr. Šuklje dne 21. maja govoril:

Čenjeni gospodje! Kdor o tej uri govori, se mora kratko izraziti. Stori bom tako in se ne bom lotil kontroverze glede železnice čez Ture in železnice čez Karavanke, o kateri stvari se je danes že obširno razpravljalo. Povem samo, da stojimo vsi poslanci iz Kranjske glede železnice čez Ture na istem stališču, katero je označil moj predgovornik (dr. Ferjančič). Tudi o celem kompleksu drugih železniških vprašanj, pri katerih smo na Kranjskem interesovani, ne bomo govorili, omejil se bomo na jedno samo vprašanje in skušal dokazati, da je potrebna zgradba takozvane belokranjske lokalne železnice. Pri tem riskiram, da se mi reče: Kaka železnica je to — ime Bela Krajina je za nas „terra incognita!“

To je povsem opravičeno, dasi moram z mirno sigurnostjo reči, da je ta takozvana Bela Krajina, to je pokrajina mej Gorjanci in mej Kolpo, v etnografičnem oziru, kakor glede naravne lepote jedna najčudovitejših in najinteresantnejših pokrajin na našem jugu. Reči smem, da je ta bogato obdelana pokrajina sposobna za razvoj, dasi moram priznati, da je sedaj gospodarski zelo zanemarjena, da še vladnim zastopnikom ne zamerim, da ne poznajo tega imena.

V kaki situaciji pa je ta naša Bela Krajina? Gorjanci ležijo sodna okraja metliški in črnomaljski — in ta okraja sta Bela Krajina — od kranjske železniške proge, visoki in strmi prehodi pa delajo tovrni promet k dolenski železnici skoro nemogočim. Danes se za prevažanje meterskega stota iz Metlike ali Črnomlja k najbližji postaji dolenske železnice bodisi pri Kočevji ali pri Novem Mestu plača jeden goldinar.

Ta tovrnina kaže dovolj gospodarski propad te pokrajine. In vender smem reči, da na celem Kranjskem ni boljšega in rodovitnejšega sveta, kakor je svet ob Kolpi. Prav v tem delu dežele je podnebje izvrstno, zlasti prikladno za vinarstvo in sadjarstvo, tu je mnogo lesa, ne samo smrečjega in bukovega, nego tudi hrastovega. Ali pridelke porabiti, je spraviti v denar, to je pri sedanjih zvezi nemogoče. Umevno je, da se tod tudi obrtnost ne

LISTEK.

Fenička.

Povest.

Ruski spisatelj G. P. Danilevskij. Poslovenil J. J. Kogej.

I.

(Dalje.)

Zdravnik jo je dobil v vročinski bolezn; zapodil je od nje vse babe, katere so jej bolezen zagovarjale in že od jutra šepetale nad njo kot nad pokojnico; uporabil je vsa sredstva, z umetnostjo in srečo je zabil bolezen in naznanil, da je rešena; hkratu je pa raztrobil po vsej okolici in po mestu o njeni divni krasoti in o tem, kako je sredi družine popolnem brez pomoči. Njegove besede niso bile bob v steno.

Začeli so govoriti o hčerki Basorskega. A najbolj je govoril o njej seveda zdravnik.

— Kaj, tega ne verjamete... to je pravi biser, biser! — je govoril: — pomislite, v najhujši revščini, v beraštvu; kaj bi si pa mislili? Krasotica je to, prava krasotica, kakoršnih nema svet! Za

njeno zdravljenje nisem hotel niti kopejke! No, pa kaj bi še vse dal za njo!

Gospé so vzdihovale in jadikovale ter pripovedovale po dvajsetkrat drugače vsem, katere so kje dobile, o „biseru“, najdenem v blatu njih „siromašnega okraja“, in iznova so se začele pečati, kakor gospe na deželi sploh, z mislijo, ki tako dobro dé njihovemu samoljubju, da bi „vzele ta biser iz blata“.

Mladi zdravnik, kateri je imel za krasoto hrke in orlov nos ter v ljudskih skrivnih pogovorih ime Saška, pridobil je pri tem v obtem mnenju za sto procentov! „Kako! iti v mrazu in snegu toliko vrst daleč v samoto, na pristavo, ozdraviti, lahko se reče, na čudovit način, pa še ničesar zahtevati! to je pač nedosežno; to je angelj-dobrodelnik, kateri le časih prihaja na svet in redko-kdaj pokriva s svojimi petrotnicami ponižnost in nesebičnost.“

II.

Bil je večer. Fenička si je precej opomogla, a še bleda in slabotna je ležala v blousi, katero je kaj ukusno sčijla z lastnimi rokami, v svojej sobici na postelji, zagraeni s starim prozornim zastorom. Luč je gorela na robu visoke peči in razsvetljevala

ogel postelje, vzglavje, skrinjo, pokrito z malo preprogo, in Feničkine reči na mizi in na oknu: puščice s pomado in dišavami, glavnike, škarje, delavni predalček, proizvode Žukovskega in Muravjeva in neke oblačilne malenkosti, spomine iz šolskih časov, katerim sta še prizanesla mati in oče. Fenička je na pol ležala, zamotavši noge v odetev in naslonivši se na stran vzglavja. Pomaknila je nazaj trakove bele, lepe čepice na glavi, spustila trudno roko in gledala na vrata. In ta so se odprla. Vstopil je zdravnik.

— Kje ste pa bili, Jakov Antonovič?

— Pri vašem očetu; vprašal sem ga vse in prepričal ga.

— O čem pa?

— Ob oni zadevi. Čemu je pa to podobno? Ali ste za to ustvarjeni, da bi bosi hodili in se prehladili? V naglici bi to zopet lahko storili; a kaj bi sledilo iz tega! Stopite v kako službo, saj z vašim znanjem še kam pridete, pa boste mirni in doma vzamete v službo kako deklo. Kako tehten vzrok je za to: da bi pomivala škarje, molzla krave in kuhala kosilo! A za to je potreba kake Matrene, petnajst pudov*) težke, ne pa vas...

*) Pud tehta 16,33 kg.

3/46 m. m.

more razviti. Od Črnomlja do Kolpe, to je daljva 15 ali 16 kilometrov, stojite na premogu. Koj poleg je izvrstna plodovita zemlja. Kolpa in nje pritoki dajejo dovolj vodnih sil, prebivalstvo samo je izredno spretno in marljivo, tako da bi bilo misliti, da so dani vsi pogoji, da bi se razvila obrtnost, ali komunikacijska mizera uduši vsako obrtno podjetje, še predno se je ustanovilo.

V tej pokrajini je bila še v sedemdesetih letih moderno urejena livarna, last viteza Frieden v Gradcu. Jedino okolnost, da vsled drage tovarnine ni bila mogoča konkurenca z boljše situiranimi, ob železnih ležečimi tovarnami, je prouzročila, da se je delovanje opustilo, in iz istega vzroka se je tudi ustavilo delo v premogokopu v Črnomlju. Žal, da se vrši gospodarsko propadanje Bele Krajine s strahovito hitrostjo.

Vinarstvo, pri katerem je doslej imelo prebivalstvo še nekaj zaslužka, je žalibog trtna uš večinoma uničila. Nadomestilo se ni, ker so prodajališča vsled slabih zvez preveč oddaljena, posledica pa je, da so ljudje iz teh okrajev jeli bežati iz dežele. V zadnjih desetih letih je izseljevanje v Ameriko, kamor hodijo ljudje iskati zaslužka, postalo tako, da bi bila morala to uprava opaziti že iz statističkih izkazov o zadnjem ljudskem številjenju. Tovariš Pfeifer je zadnjič povedal resnico, rekši, da se je število prebivalstva v črnomaljskem okraju v desetih letih na polovico zmanjšalo.

Ljudsko številjenje leta 1880 je tu izkazalo v okroglem številu 30.000 prebivalcev, številjenje leta 1890 pa le še 27.000 in to jedino vsled izseljevanja v Ameriko. To pa je na škodo tudi doma ostalim zemljiškim posestnikom. O zemljiški renti pri sedanjih komunikacijskih razmerah še govoriti ni. Ker pa bodijo ravno najkrepkejši ljudje v Ameriko, so se delavske mezde izredno povišale, vsled česar je pravilno in racionalno obdelovanje sveta postalo v mnogih slučajih nemogoče. Gospodarstvo je tako zanemarjeno, kakor, na srečo, malo kje drugod v Avstriji. K večjemu, da bi se kaj takega našlo še v Dalmaciji.

Prebivalstvo čuti to nezasluzeno zanemarjenje in iz ust mirnih ljudi morete slišati: Samo po tem, da vidimo orožnike in davčne eksekutorje, spoznamo, da spadamo k Avstriji. To je tudi v političnem oziru nevarno. Ne verjamem, da bi bilo železi, naj postane tako velika pokrajina gospodarski odvisna od onstranske državne polovice.

Ves import v Belo Krajino prihaja dandanes iz sosedne hrvatske pokrajine, in skoro ves eksport, kar ga sploh še imamo, gre na Karlovec. Tudi to so razmere, ki niso primerne interesom tostranske državne polovice.

Pri takih razmerah je umevno, da se je rodila misel, naj bi se gradila železnica v dolino Kolpe. Projekt ni torej nov, star je že celih 30 let. Seveda se je vedno mislilo na normalnotirno glavno železnico.

Že koncem šestdesetih let se je ta železnica postavila v tisti železniški program, kateri je bil oče sedanjega finančnega ministra starejši pl. Plener predložil parlamentu. Zvršila se je tudi tehniško-vojaška revizija proge, a prišel je krah l. 1870 in projekt je bil pogubljen. A še l. 1875 je korenit

— Hotela sem osebno skrbeti za stare roditelje! Zdravnik se je zasmel.

Fenička se je obrnila na zgled in vzdihnila.

— Jakov Antonovič!

— Kaj?

— Ste bili že davno v mestu?

— Včera.

— Kako je tam? zelo veselo?

— Seveda, prazniki so, plešejo, vozijo se na izlete, pojedine pripravljajo, zaljubujejo se...

— Pa vi ste zaljubljeni?

— Jaz?

Fenička mu je namignila z glavo, nasmehnila se in začela z vzglavja bistro gledati na nj. Zdravnik si je popravil zlate naočnike, plašno ozrl se po sobi in naslonivši se k postelji na pol zašepetal:

— Jaz vas ljubim že davno, ljubim goreče...

A ti, Fenička, me ljubiš?

Jevfimiya Ivanovna se je hotela pri tem nepričakovano priznanji obrniti k steni; a zdravnik jo je prav spretno zgrabil za roko. Kakor je bilo videti, je bil v tem dobro izvežban.

— Povejte mi... Povej mi, ali me ljubiš?

In zopet je popravil svoje zlate naočnike.

(Dalje prih.)

poznavalec avstrijskih železniških razmer, Wüllersdorff-Urbais, o tej progi tako le pisal:

„Podaljšanje železnice Beljak-Ljubljana do Ogulina, oziroma do Karlova ni samo potrebno za Kranjsko, katere lokalni promet bi se dal izdatno povzdigniti, nego je tudi del tiste proge, ki ima dalmatinske železnice zvezati z avstrijskim omrežjem.“

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 3. julija.

Delegacija.

Uradni list Dunajski in Budimpeštanski sta priobčila cesarjevi lastnoročni pismi, ki sklicujeta delegacijo na dan 14. septembra. Kakor znano, se je mislilo, sklicati delegacijo za mesec julij, da bi se tako dobilo nekaj več časa za zborovanje drž. zbora in dež. zborov. Ogerske cerkvenopolitične hommatije oziroma napadi Madjarov na ministra Kalno-kyja so napotili vlado, da je opustila prvotno svojo namero in sklicala delegacijo na dan 14. septembra. Vsled tega se snide cisilivanski drž. zbor šele sredi meseca oktobra.

Hrvatski sabor.

Dne 18. t. m. se snide hrvatski sabor na kratko zasedanje, ki bo trajalo do prvih dni meseca avgusta. Vlada ima posebne nagibe, da skliče sabor o tem času, ko ne zboruje noben parlament. Predložiti mu misli več zakonskih načrtov: tako načrt o uredbi uradniških plač in predlog, naj se za napravo medicinske fakultete na Zagrebškem vseučilišču nabranemu fondu doda 300.000 gld. tako, da bo znašal pol milijona gld., ali vse to ni povod, da se je sabor sedaj sklical. Uzrok je, da se vrše v kratkem volitve v Zagrebški občinski svet, v katerem ima vladna stranka jako majhno večino. Zato hoče vlada premeniti nestatut, da si zagotovi večino in ker je za tako premembo treba posebnega zakona, zato je sklicala sabor.

Vnanje države.

Pogreb Carnota

V nedeljo so pokopali Francozi umorjenega svojega predsednika. Izkazali so mu vse časti, ki gredo načelniku te slavne države, pokazali pa tudi, kako so ga ljubili in častili. Že v soboto zvečer so se ljudje jeli zbirati po ulicah, koder je imel priti sprevoz, v nedeljo jutraj pa so bile že tako natlačene, da ni bilo moči ganiti se. Toliko ljudi še ni bilo nikdar v Parizu, kakor pri tem pogrebu. Ob 1/8. uri jutraj razpostavili so se vojaki, po 10. uri pa se je jel sprevoz pomikati proti cerkvi Notre Dame, zajedno pa so zagrmeli topovi. Na čelu spreveda je jahal general Saussier, potem so se vrstili vojaki in nositelji vencev. Krata je bila zavita v francosko trobojnico. Za krsto so šli pokojnikovi trije sinovi, potem Casimir-Perier, predsednik senata in poslanske zbornice, poslaniki, ministri in nedogledna vrsta dostojanstvenikov ter zastopnikov raznih korporacij. Pri cerkvi Notre Dame stal je general Saussier, Pariški zapovednik, kraj njega generalni štab, pri portalu pa je čakal kardinal Richard z duhovščino. Ko so nesli krsto v cerkev, zadoneli so vsi Pariški zvonovi, vojaštvo je prezentiralo, generalni štab pa je vojaški pozdravil krsto. Bil je to preginljiv moment. Cerkevno opravilo je trajalo dve uri. Predno je nadškof pokojnika blagoslovil, je odgovoril navzočnike, izreklj željo, naj bi se po vzgledu Carnota vsi sinovi francoske domovine zjedini v patrijotizmu in v veri. Po 3. uri popoldne prispel je vlak v Panthéon. Tu je najprej govoril ministerski predsednik Dupuy, rekši mej drugim: Carnot je umrl za Francijo in za republiko, ugonobljen od sekta, katero bodo združeni narodi uničili. Umrl je kakor vojak. Že je videl pred soboj trenotek, ko bo mogel v miru živeti, saj na novo ni mislil kandidovati za predsedstvo. Imel je najuzvišenejši nazor o dolžnostih predsednika republike. Zaal je doma in na tujem pridobil Franciji simpatije. Sedaj bo počival poleg organizatorja zmage, zgodovina pa bo o njem pripovedovala, da je hotel združiti vse Francoze v republiko modrosti, tolerantnosti, napredka in svobode. Spomin nanj ne bo na Francoskem nikdar nehal. Ko so šli govorili predsednik senata Chalemel Lacour, podpredsednik poslanske zbornice de Mahy in general André, se je krsta dela v rakev. S tem je bil pogreb končan. — Mej sprevozom se je primerilo mnogo nesreč. Več ljudi je umrlo vsled solnčarice, mnogo drugih je bilo v gneči več ali manj ranjenih. Mlad mož je padel z nekega stebra na železno ograjo in obvisel na njej s trebuhom. Umrl je na mestu, tako tudi neka dama, kateri je priletela steklenica na glavo.

Zoper anarhiste.

Ideja, naj bi se ves civilizovani svet združil na boj zoper anarhiste, ni padla na nerodovitna tla. Razpravlja se prav resno in lahko se reče, da se je časopisje evropsko izreklo zanjo soglasno. Tudi vlade jej ne nasprotujejo in celo Anglija hoče storiti kar more, ne da bi se odpravila nje asilna pravica. Način, kako utesniti anarhistično gibanje, se seveda še ni našel. Ako se sploh kaj doseže, omejilo se bo to na mejnarodno nadzorovanje anarhistov.

Odpomoglo se s tem ne bo dosti. Posamne države so to tudi sprevidete in Belgija hoče z izjemnimi naredbami udušiti anarhizem. Na jesen že predloži vlada dolični načrt zakona parlamentu in ni dvoma, da ga ta vzprejme, saj je Belgija in sicer prav Bruselj sedaj središče anarhistov. Belgijška policija sodi, da je v Bruselju vsaj petsto anarhistov. Tudi v Italiji hoče vlada z izjemnimi naredbami pobijati anarhizem in da bo tudi Francija kaj podobnega ukrenila, je sedaj, po umoru Carnota, gotovo pričakovati.

Homatije v Aziji.

Tam v daljni Aziji se pripravlja vihar, bati se je, da pride mej Kino in Japonsko do vojne in sicer radi države Koreja. Kineški cesar je siceren Koreje, na katero gledajo Japonci že dolgo let s poželjivimi pogledi. Pred kratkim je bila v Koreji nastala revolucija, pri kateri so bili neki japonski, v Koreji bivajoči trgovci umorjeni in oropani. Japonska je to priliko porabila in odposlala vojsko 6000 mož v Korejo s očitnim namenom, da se polasti te bogate države. To ni prvi pot, da si skušajo Japonci osvojiti Korejo. Že l. 1882. in l. 1884. so to skušali storiti, pa vedno zadeli ob odpor Kineške. Leta 1884. je prišlo mej Kineško in Japonsko do porazumjenja. Sklenila se je pogodba, glasom katere ne sme nobena teh dveh držav samovoljno intervenirati v Koreji, ampak druga drugo povabiti na sodelovanje. Japonska vlada je ta pogoj izpolnila, a Kineška je sodelovanje odklonila, češ, da nima uzroka intervenirati, ker plačuje Koreja danj povsem praviloma. Japonci so na to na svojo pest postopali, kar je napotilo kineško vlado, da je poslala 10 batalijonov vojakov in večje brodovje v Korejo, „varovat kineške pravice“. Japonska je pozvala korejskega kralja, naj se ji podvrže, vsled česar se sklepa, da je vojna neizogibna. Za Evropo so te homatije zategadelj važne, ker tudi Rusija že veliko let na to dela, da si prisvoji Korejo, ki mej ob rusko provincijo Vladivostok. Pogled na zemljevid pouči vsakogar, da bi Rusija zadobila mogočno pozicijo v vzhodni Aziji, če bi si pridobila Korejo. To bi bil smrtni udarec angleški prevladi v Velikem oceanu. Angleška bi se gotovo z vso silo zoperstavila, ako bi Rusija stegnila roko po Koreji in v tem tiči veliki pomen kineško-japonskega spora.

Domače stvari.

— (Ljudski shod.) „Slovensko društvo“ Mariborsko priredi prvi letošnji ljudski shod v nedeljo dne 8. t. m. popoldne ob 3. uri v Mozirji. Dnevni red: 1. Celjska gimnazija. 2. Javni napisi. 3. Davčne predloge v državnem zboru. 4. Narodno-gospodarske in obrtne zadeve.

— (Javne preskušnje gojencev „Glasbene Matice“) ob koncu letošnjega šolskega leta se bodo vršile v sredo, četrtek, petek in soboto (4., 5., 6. in 7. julija) vsak dan popoldne od 1/4. na 6 dalje v društvenih prostorih (Gospodske ulice, knežji dvorec, II. nadstropje) in sicer v tem redu: V sredo 4. julija: iz glasbene teorije, harmonije in solo-petja z učenci koncertnega vodje g. Hubada, iz solo-petja in klavirja z učenci šolskega vodje g. Gerbiča. — V četrtek 5. julija: iz klavirja z učenci g. Hoffmeistera. — V petek 6. julija: iz klavirja z učenci g. Hubada in iz violine z učenci g. Jeraja. — V soboto 7. julija: iz klavirja z učenci g. Jeraja. — Vstop je vsakemu dovoljen, v prvi vrsti starišem gojencev, seveda kolikor bode dopuščal prostor. — V soboto po preskušnji se sklene šolsko leto. Obširna in podrobna tiskana „izvestja“ o vsem društvenem delovanju se bodo dobivala po 10 kr.

— (Slavčeva desetletnica in pevski sestane.) Vzporod slavnostnega koncerta moškega zbora slov. del. pevskega društva „Slavec“ v soboto dne 7. julija t. l. v deželnem gledališču. Pri koncertu sodeluje iz prijaznosti operni pevec gosp. Josip Noll, častni član gosp. I. Meden, gosp. A. Pucihar, A. Verovšek. Glasovir gosp. K. Hoffmeister. Godba popolnega orkestra slav. c. in kr. pešpolka kralj Belgijcev št. 27. Vzporod: 1. Smetana: Ouvertura iz opere „Prodana nevesta“, 2. Prolog, govori A. Verovšek. 3. A. Nedvč: „Pevčeva molitev“, moški zbor. 4. a) Gerbič: „Svojemu čolniku“. b) A. Nedvč: „Pred durmi“, poje gosp. Jos. Noll, spremljuje gosp. K. Hoffmeister. 5. A. Nedvč: „Popotnik“, moški zbor s tenorsamospevom gosp. Medena. 6. Verdi: Recitativ in arija iz opere „Moč osode“, poje gosp. Jos. Noll, spremljuje gosp. K. Hoffmeister. 7. Dr. B. Ipavic: „Kdo je mar“, veliki zbor za tenor, bariton, bas in čveterospev ter spremljevanjem orkestra. Začetek ob polu 9. uri zvečer, blagajnica se odpre ob polu 8. uri zvečer. Vstopnina v lože 80 kr. za osebo. Parter: I.—III. vrste 1 gld., IV.—VIII. 80 kr., IX.—XI. 70 kr. Stojišča 40 kr., za dijak 20 kr. Balkon: I. vrsta 60 kr., II.—III. vrsta 50 kr. Galerija: I. vrsta

40 kr., II. vrsta 30 kr., galerijska stojišča 20 kr. Vstopnice se dobivajo v trafiki g. Češarka v Šen-lenburgovih ulicah in na dan koncerta zvečer pri blagajnici.

— (Potrjen zakon.) Cesar je potrdil načrt zakona glede uravnave vodá v Ribniški in Kočevski dolini, kakor ga je sklenil deželni zbor kranjski. Zgradbe bode vodil gozdni komisar g. Vilj. Putick pod nadzorstvom gozdnega svetnika C. Riederja. Znesek 6000 gld. iz drž. melioracijskega fonda je že vstavljen v potrjen proračun za l. 1894.

— (Za pravnike) Ker v okrožji Graškega višjega deželnega sodišča že dlje časa ni bilo moči popolniti vseh avakultantskih mest, je pravosodno ministerstvo dovolilo, da smejo absolvirani pravniki vstopiti v sodno prakso še predno so prebili tretjo teoretično drž. preskušnjo ali pridobili doktorat. Ta uredba se je bila pred kakimi osmimi leti odpravila, a ker nedostaja pravnikov, se je zopet uveljavila. Za pravnike, ki se hočejo posvetiti sodni karijeri, je to kaj ugodno, ker se jim odtlej ta čas tudi ušteva mej službena leta.

— (Občni zbor.) Šentpeterska moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani bode ta imeli jutri (4. julija) zvečer ob osmih občni zbor v Hafnerjevi pivarni na sv. Petra cesti. K temu zboru, ki bode imel navadni vzpored, vabita člana načelnosti.

— (Sv. maša na Rožniku) bode, kakor smo že poročali, na sv. Cirila in Metoda čast za Šentjakobsko-Trnovsko žensko podružnico v četrtek dné 5. julija ob 6. uri zjutraj, katere se bode, kar je vroča želja, Ljubljansko verno občinstvo v mnogobrojnem številu udeležilo. Petje oskrbelo bode pevsko društvo „Ljubljana“.

— (Kronski darovi družbi sv. Cirila in Metoda.) Uredništvu našega lista so poslali: G. Luka Košmelj v Železnikih, zastopnik banke „Slavije“, 4 krone. — G. Ivan Neznani na Dunaji 20 kron. — G. Mihael Jezovšek, c. kr. notar na Vranskem, 16 kron, nabrane mej rodoljubi vranskega okraja v spomin godu sv. Cirila in Metoda. — „Sulfereinski“ v Gradci 2 kroni kot Cirilo-Metodijski dar. — Skupaj 42 kron. Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

— (Za „Narodni Dom“) v Ljubljani so poslali uredništvu našega lista: Rodoljub v Pulji 20 kron. — Gosp. Matej Bavdek na Dunaji 2 kroni. — Gosp. Luka Košmelj v Železnikih, zastopnik banke „Slavije“ 4 krone. — Gosp. Ivan Neznani na Dunaji 40 kron. — Skupaj 66 kron. Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

— (Slov. ferijalno društvo „Sava“) dobi nove trakove z zlatim monogramom. Kdor izmed članov želi dobiti nov trak, naj to javi osrednjemu upravnistvu, ki se nahaja od 15. julija dalje v Ljubljani.

— (Ljubljanski vodovod.) Oddaja vode je vedno večja, ker se vedno uvažá voda v nove in v ostale stare hiše, tako da je le malo hiš, v katere še ni voda upeljana. Te dni pričela se je inštalacija tudi v c. kr. glavni tobačni tovarni, katera bode veliko vode potrebovala. To bode največja inštalacija, kar se jih je dosedaj naredilo v Ljubljani, ker bode vsa skupaj 80 iztočnih pip. Delo bilo je razpisano in bile so poleg domačih tvežek tudi tvežke z Dunaja in Gradca h konkurenci povabljeni. Mej vsemi ponudbami, ki so došle z Dunaja, Gradca in Ljubljane, vzprejeta je bila ponudba domačega inštalaterja g. Srečkota Nollija, kot najbolj ugodna. Veseli nas, da tudi v tej stroki naši domači obrtniki tako vrlo napredujejo, da so kos ne samo tukajšnjim nego tudi vnanjim večjim tvežkam konkurenco vzdrževati. Naj bi se povsod v prvi vrsti domače firme podpirale, po geslu: Svoji k svojim!

— (Mestna hranilnica Ljubljanska.) Meseca junija 1894 vložilo je v mestno hranilnico Ljubljansko 522 strank 179.800 gld. 21 kr., 437 strank pa vzdignilo 113.663 gld. 92 kr. V drugem četrtletju (april, maj in junij) vložilo se je 304 posojil za posojila na zemljišča in se je dovolilo posojil v skupnem znesku 834.253 gld. 52 kr.

— (Nova firma.) Deželno kot trgovineko sodišče v Ljubljani je izbrisalo firmo „Michael Kastner v Ljubljani“ iz zapisnika posamičnih firm in je vpisalo firmo „Jakobine Kastner“ kot lastnico.

— (Ponočni izgredi) v nekaterih gostilnah Ljubljanskih so prav pogosti. Zlasti neka gostilna na Turjaškem trgu, oziroma na Bregu se od-

likuje s tem, da se po polnoči v isti tako rogovili, da sosednim prebivalcem ni mogoče le malo zaspati. V noči od 1. na 2. julija ob 1. uri bil je zopet grozen prepir in vpitje v tej gostilni in gostje so se začeli pretepati in so nazadnje vsa okna pri gostilni razbili in si na ta način jezo ohladili. Tu bi se moralo pač kaj storiti. Vsaka reč le nekaj časa traja in morda bode tudi potrpljenju slavnega magistrata kdaj konec.

— (Ubegli prisiljenci) Iz Ljubljanske prisilne delavnice je ubežal 18letni čevljar Avgust Vehovec iz Velike Loke v litijskem okraju, splezavši preko zida na dvorišči. Od oddelka prisiljenecv, ki delajo v Jesenicah, sta pobegnili prisiljenca Fran Kaltenbrunner in Jožef Fachs.

— (Na večerajšnji semenj) se je priglasilo 1279 konj in volov, 476 krav, 103 teleta, skupaj 1858 glav. Kupčija je bila sploh prav živahna; najbolj so se pa prodajali voli, ker je bilo veliko zunanega kupca iz Morave prišlo vole kupovat.

— (Zdravstveno stanje.) V Borovniški občini je v nekaterih vaseh ponebala škrlatica. V Borovnici pa je priraslo 22 bolnikov. Od početka epidemije je zbolelo 121 otrok, izmed katerih jih je umrlo 20. Šola je še vedno zaprta.

— (Razne nesreče.) Iz Selške doline se nam piše: V nedeljo 1. julija popoldne pogorelo je pri posestniku „Bernčku“ v Bukovšci. Zažgali so menda z žveplenkami igrajoči se otroci. Ker je bilo poslopje s slamo krito in deloma leseno, se je ogenj tako hitro razširil, da ni bilo mogoče kaj rešiti. Hiša in gospodarska poslopja so popolnoma pogorela. V veliki nevarnosti so bila bližnja poslopja, kakor cerkev sv. Klementa in župnišče. Posestnik je bil le za primeroma malo svoto zavarovan. — Isti dan zvečer ob 10. uri je nastala nevihta. Treščilo je v mežnarijo pri sv. Mohorji. Strela je ubila 30 let starega sina Matevža ter poslopje užgala. Prebivalci so si komaj nago življenje rešili, vse imetje je ostalo v ognju. Tudi od strele ubitega sina niso mogli iz hiše spraviti, ter je vsled tega truplo skoraj popolnoma zgorelo. Posestniku je tudi nekoliko denarja zgorelo.

— (V obrambo planinskih dežel.) Nič bolje nego pri nas na Gorenjskem se ne godi kmetovalcem v sosednih planinskih deželah. Na nekem nemškem shodu na Koroškem je nedavno povzdignil svoj glas štajerski državni poslanec pl. Forcher. Poudarjal je bedno stanje prebivalcev onih krajev, kjer je nekaj cvetela mala železna obrtništva. Poljedelstvo je v jako slabem stanju, živinoreji pa se odtezajo najlepši planinski pašniki, ki se spreminjajo v lovišča. Z jako zavrgljivimi sredstvi spravljajo milijonarji kmeta ob planinska posestva, kakor n. pr. premogarski židovski kaez Guttman na Gorenjem Štajerskem. Če bode to šlo tako dalje in ne bode vlada posegla vmes, postala bode v nedolgem času iz Koroške in Štajerske avstrijska Škotska. Blažene dežele propadle bodo v lovišča za kneze, grofe in premožnjake, sedaj še samostojni kmetaki posestniki pa si bodo iskali zaslužek in životarili kot gospode lovski gonjaki. To pa se ne sme zgoditi, naše lepe planinske dežele ne sme zadeti usoda uboge Škotske. Narediti se mora iz njih Švica, ker imajo vse pogoje za to. Nedostaje jedino le dobre volje merodajnih vodilnih krogov.

— (Plavalne vaje) imajo v raznih krajih na Koroškem in Štajerskem te dni konjiški polki čez reki Dravo in Krko in ob Ozojskem jezeru.

— (Vesela pevskega društva „Slava“ pri Sv. M. Magdaleni Sp.) v tržaški okolici, prva, ki jo je priredilo novoustanovljeno mlado društvo, se je prav dobro izvršila. Novi pevski zbor utegne s časom postati odličnim v tržaški okolici, ker ima mej saboj prav dobre moči.

— (Intronizacija novega Zagrebškega nadškofa prevzv. dra. Juraja Posilovića) se bode slovesno vršila v nedeljo dné 8. t. m. Prišla bode biskup Strossmayer in nadškof dr. Stadler iz Sarajeva. Dalje utegneta priti mej drugimi tudi Ljubljanski knezoškof in Mariborski škof k slavnosti.

— (Strossmayrova zahvala.) Na brzojav, ki se je odposlal od banketa pri pokladanji temeljnega kamena dr. Ante Starčevićevega doma v Zagrebu biskupu Strossmayru, je odgovoril dični mecen nastopno g. Folnegovića: Hvala liepa na ljubavi i časti. Bog nas sve blagoslovio! — Bog blagoslovio Hrvatsku i svakom ju slobodom i slavom nadario. Strossmayer, biskup.

— (Izgubljene in najdene stvari.) Izgubila se je dne 29. junija t. l. na južnem koledvoru denarnica z vsebino 10 gld. in zapestnica.

— Našla se je dne 29. junija t. l. zlata broža. — Včeraj izgubila se je denarnica s 400 gl. vsebine. — Dotičniki naj se oglašé pri tukajšnji mestni policiji.

**Slovinci in Slovenke! ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!**

Razne vesti.

* (Kolera v Belgiji.) V Lège (Lüttich) v Belgiji se pomnožujejo slučaji kolere. Poroča se, da je zbolelo 8 oseb, 1 pa je umrla.

* (Vžigalice iz papirja.) Neki švedski inženér je izumel novo vrsto vžigalic iz papirja. Zavite so v kovinski škatljici in se vnemejo, ko se jih potegne vun. Dajó se baje posebno hitro in po ceni izdelavati.

* (Veseli rigorozum.) Pri strogem izpitu iz državnega prava vprašal je nedavno profesor kandidata: „Jeli veste, kdaj je umrl Machiavelli?“ „Da,“ odgovori vprašanec hitro, „l. 1527.“ „Bolj natančnega datuma menda ne veste?“ vpraša profesor nadalje. „Pač,“ odgovori kandidat, „bilo je 22. dne junija.“ „Izborno,“ odgovori profesor, „veseli me, gotovo ste se jako temeljito pečali z italijansko zgodovino.“ „To pač ne,“ odgovori smešljaje bodoči doktor, „a čital sem to danes zjutraj — na skladnem koledarji.“

Književnost.

— Slovanska knjižnica. Snopič 20. pri naša začetek prelepe povesti „Zaobljuba“, katero je hrvatski epikal znani odlični novelist Ferd. Becić, na slovenski jezik pa preložil Pet. Medvešek. Ta povest bo obsegala več snopičev „Slov. knjižnice“, kateri želimo kar največ materijelne podpore, da bi zamogla napredovati tako, kakor je začela.

— Hartmanov hrvatski konduktor za mesec julij je ravnokar izšel. Cena 20 kr. Ta konduktor izhaja desetkrat na leto in velja za celo leto 2 gld.

— „Vienac“ ima v št. 26. to-le vsebino: Radmilović, pripoviest, napisao Kaaver Šandor Gjal-ski; — Črtice iz života Ali paše Rizvanbegovića, zabilježio Mirza Safvet; — Kako Brandes sudi o Zoli, priopćio Vladimir Gudel; — Puškinova „crna madonna“, češki napisao J. Arbes, preveo Jernej; — Od Zagreba do mora; — Iz najnovije srbake književnosti; — Listak. — Slika: Othello i Desdemona, slikao A. Muñoz Degrain.

Brzojavke.

Trst 3. julija. V uredništvu lista „Il Pensiero slavo“ se je danes vršila hišna preiskava. Trajala je dve uri, pa ni imela nika-kega uspeha.

Pariz 3. julija. Casimir-Perier je danes vzprejel inozemske diplomate. V svojem govoru je povdarjal, da se bode trudil z vsemi silami, vzdrževati in negovati dobro razmerje mej Francijo in drugimi državami in skrbeti, da se ohrani evropski mir.

Pariz 3. julija. Pariški listi konstatujejo soglasno, da je bil pogreb Carnota velečasten, dostojen dokaz narodne hvaležnosti.

Pariz 3. julija. Minister mornarice in admiral Gervais sta obiskala nemškega poslanika in mu v imeni vlade izrekla zahvalo, da je nemški cesar zaradi vohunstva zaprta francoska častnika pomilostil. Sploh je to pomiloščenje naredilo na Francoskem jako dober utis.

Pariz 3. julija. V soboto in v nedeljo je francoska policija prišla okolu 300 anarhistov.

Rim 3. julija. Poslanska zbornica je vzprejela zakon o razstrelivih. Jutri pride na posvetovanje predloga glede vzpodbujanja k hudodelstvu in zagovarjanja hudodelstev v tiskovinah.

Rim 3. julija. Obravnava zoper napadca na Crispia, anarhista Pavla Lega, se bo vršila sredi tega meseca.

London 3. julija. „Times“ javlja, da se Kineška in Japonska pripravljata na vlcio vojno, ker ni nič upanja več, da bi se mej njima doseglo gledé Koreje kako porazumljenje. Angleška vlada je pripravila večje brodoge, da je odpošlje v Azijo.

